

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL PRIKLAUSOMYBIŲ MAŽINIMO PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2018-2025 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2018 m. vasario 15 d. Nr. T1-28
Plungė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietas savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 40 punktu, Plungės rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Priklausomybių mažinimo Plungės rajono savivaldybėje 2018–2025 metų programą (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Audrius Klišonis

Nuorašas tikras

PATVIRTINTA
Plungės rajono savivaldybės
tarybos 2018 m. vasario 15 d.
sprendimu Nr. T1-28

PRIKLAUSOMYBIŲ MAŽINIMO PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2018-2025 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priklausomybių mažinimo Plungės rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) 2018 – 2025 metų programa (toliau – Programa) skirta Plungės rajono savivaldybės gyventojams, nesaikingai vartojantiems alkoholi arba priklausomiems nuo jo, taip pat turintiems priklausomybę nuo kitų priklausomybės sukeliančių medžiagų, jų šeimų nariams ir kitoms gyventojų grupėms, kurioms yra tikslinges priklausomybės ligų prevencinės priemonės.

2. Programa siekiama skatinti teigiamą savivaldybės bendruomenės požiūrį į pagalbos teikimą asmenims, turintiems priklausomybių, formuoti sveikos gyvensenos nuostatas, numatyti ir pritaikyti kompleksinės pagalbos priemones, esant priklausomybės ligoms.

3. Šios Programos vykdymo įstaigos – Savivaldybės administracija ir jos padaliniai, Savivaldybės biudžetinės įstaigos - Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Plungės policijos komisariatas, Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba, Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius ir kt.

4. Programa gali būti finansuojama iš:

- 4.1. Savivaldybės biudžeto skirtų tikslinių lėšų;
- 4.2. valstybės biudžeto lėšų;
- 4.3. įvairių juridinių ir fizinių asmenų tiksline paskirtimi pervestų lėšų;
- 4.4. kitų teisėtai įgytų lėšų.

5. Tikslinė grupė – savivaldybės gyventojai, sergantys priklausomybės ligomis, jų šeimų nariai, taip pat ir kiti gyventojai, patiriantys tokią susirgimo grėsmę.

6. Programa skirta visų priklausomybės sukeliančių medžiagų vartojimo prevencijai ir šių medžiagų sukeltų priklausomybės ligų mažinimui, tačiau, atsižvelgiant į situaciją savivaldybėje, ji iš esmės skirta kovai su alkoholizmu.

II SKYRIUS SITUACIJOS ANALIZĖ

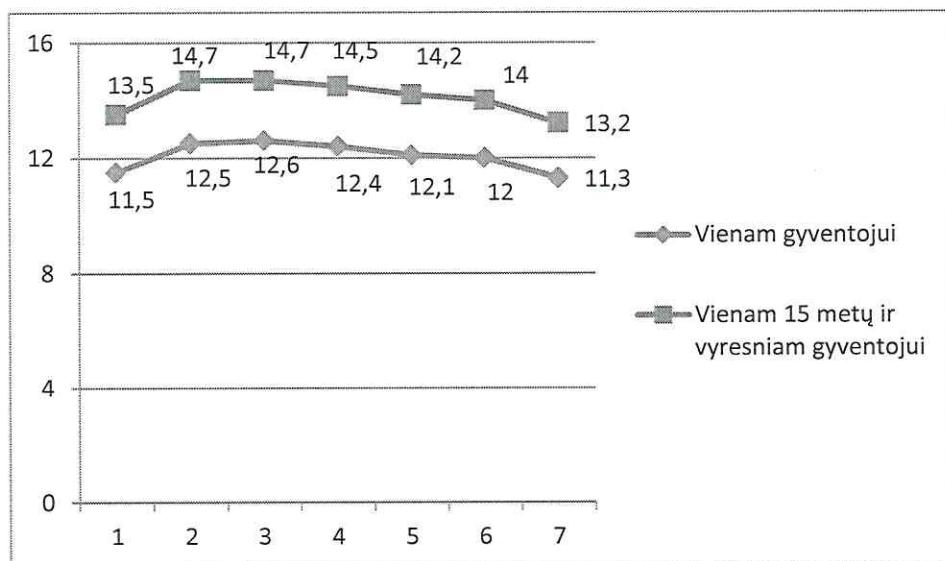
7. Priklausomybės ligos, kaip lėtinės ir neišgydomos ligos, paveikia tiek patį susirgusijį, tiek jo šeimos narius, tiek aplinkinę visuomenę, nes priklausomybė sukeliančios medžiagos daro žalą ne tik jų vartojančiam asmeniui, bet yra susijusios ir su daugeliu socialinių problemų: nelaimingais atsitikimais (kelyje, darbe), savižudybėmis, nusikalstamumu, prievara šeimoje.

Alkoholizmo problema Lietuvoje ir savivaldybėje išlieka aktuali. Pastarųjų penkerių metų statistika rodo, kad su alkoholiu susijęs mirtingumas išlieka vienas didžiausių ir Europos Sajungoje. Demografinių tyrimų instituto duomenimis, apie 10 proc. darbingo amžiaus Lietuvos vyrų mirčių yra tiesiogiai susijusios su alkoholio vartojimu (alkoholine kardiomiopatija, apsinuodijimais alkoholiu, su alkoholiu susijusiomis kepenų ligomis ir alkoholinėmis psichozėmis). Su alkoholio vartojimu tiesiogiai susijusios mirties priežastys ir dažnai su besaikiu girtavimu susijusios smurtinės mirtys (savižudybės, nužudymai) lemia beveik pusę darbingo amžiaus Lietuvos vyrų mirčių.

Pastebima tendencija, kad alkoholio suvartojama vis daugiau.

Iš kiekvienais metais užregistruojamų psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant psichiką veikiančias medžiagas, apie 90 proc. visų atvejų sudaro psichikos ir elgesio sutrikimai, vartojant alkoholi.

Statistikos departamento duomenimis, 2016 m. vienam 15 metų ir vyresniams šalies gyventojui teko 13,2 litro suvartoto absoliutaus (100 proc.) alkoholio (0,8 litro mažiau nei 2015 m.).

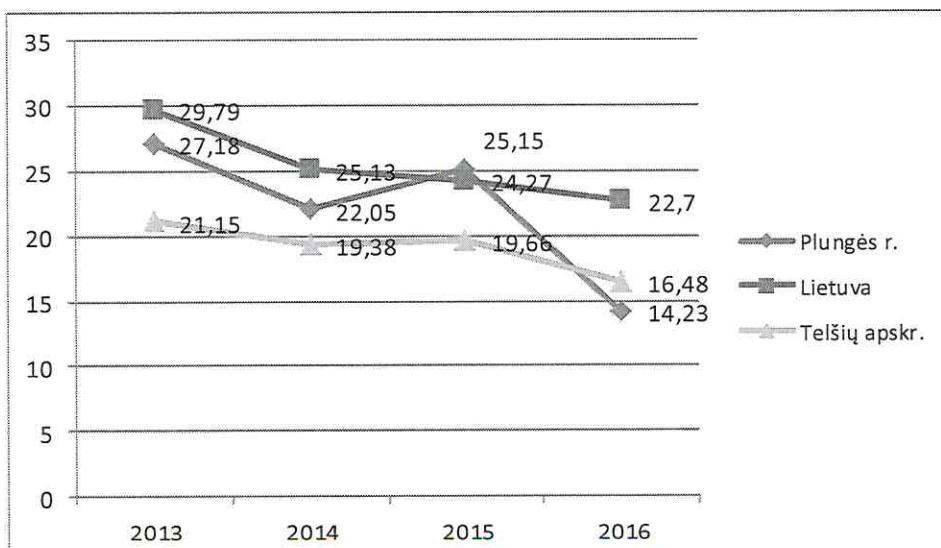
1 pav. Legalaus alkoholio suvartojimas Lietuvoje (litrais)
(Duomenys Statistikos departamento)

2016 m. šalies mažmeninėje prekyboje ir maitinimo įmonėse parduota 3,4 mln. dekalitru spiritinių alkoholinių gėrimų (degtinės, viskio, brendžio ir pan.), arba 199 tūkst. dekalitru (5,5 proc.) mažiau nei 2015 m., vyno ir fermentuotų gėrimų – 5,2 mln. dekalitru, 628 tūkst. dekalitru (10,9 proc.) mažiau. Kaip ir kasmet, daugiausia parduota alaus – 25,3 mln. dekalitru, arba 1,5 mln. dekalitru (5,6 proc.) mažiau nei 2015 m.

2016 m. Plungės rajono sav. vienai licencijai verstis mažmenine alkoholio prekyba teko 205,4 gyventojo.

Dažniausios alkoholio vartojimo sukeltos mirties priežastys buvo alkoholinė kepenų liga, atsitiktinis apsinuodijamas alkoholiu ir alkoholinė kardiomiopatija.

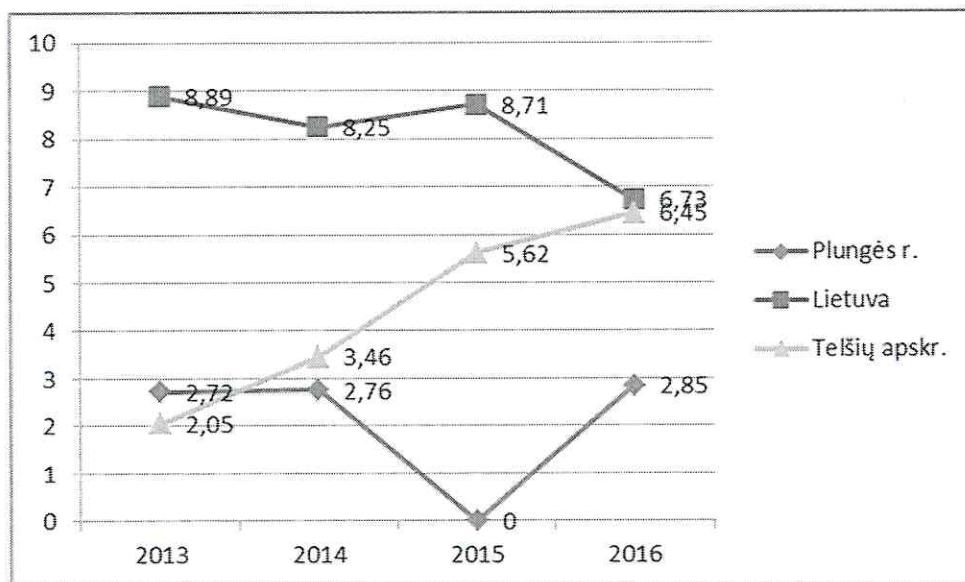
Analizuojant mirtingumo nuo alkoholio sąlygotų priežasčių rodiklį 2016 m., Plungės r. sav. pastebėtas žemesnis rodiklis nei šalies ir apskrities. Taip pat šis rodiklis buvo 1,9 karto mažiausias per 2013-2016 m. laikotarpį (2 pav.).

2 pav. Mirusiųjų nuo alkoholio sąlygotų priežasčių sk. 100 tūkst. gyv.
(Duomenys Higienos instituto)

Vyrų mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių buvo 4,5 karto didesnis nei moterų (atitinkamai ir 24,13 ir 5,39 100 tūkst. gyv.). 1,4 karto daugiau mirusiuju nuo alkoholio sąlygotų priežasčių buvo mieste nei kaime. Daugiausia mirusiuju buvo nustatyta 18-44 metų amžiaus grupės (8,57 100 tūkst. gyv.).

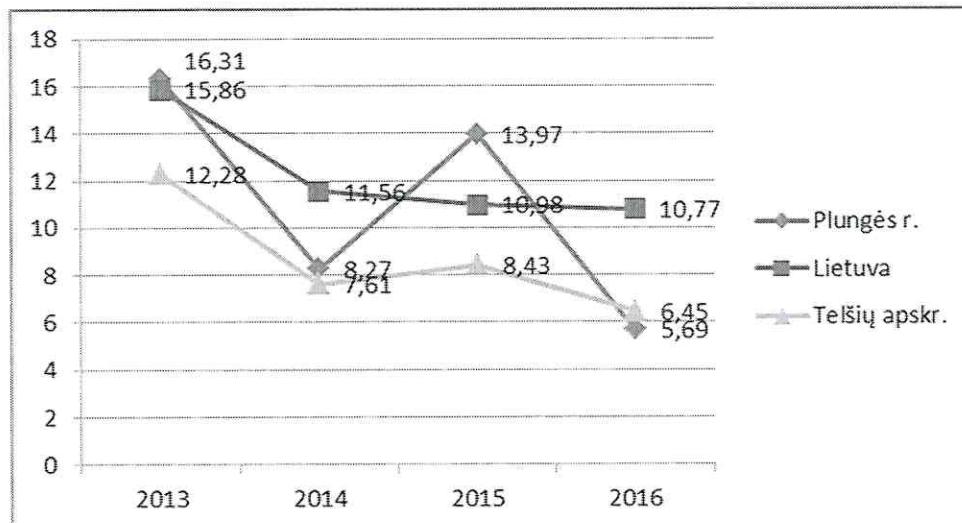
Analizuojant mirtingumą dėl apsinuodijimo alkoholiu 2016 m., Plungės r. sav. rodiklis buvo mažesnis nei šalies ir apskrities (3 pav.).

3 pav. Mirusiuju dėl apsinuodijimo alkoholiu sk. (X45) 100 tūkst. gyv.
(Duomenys Higienos instituto)

2016 m. visi mirusieji dėl apsinuodijimo alkoholiu buvo vyrai bei miesto gyventojai. Taip pat dažniausiai 18-44 metų amžiaus grupės gyventojai.

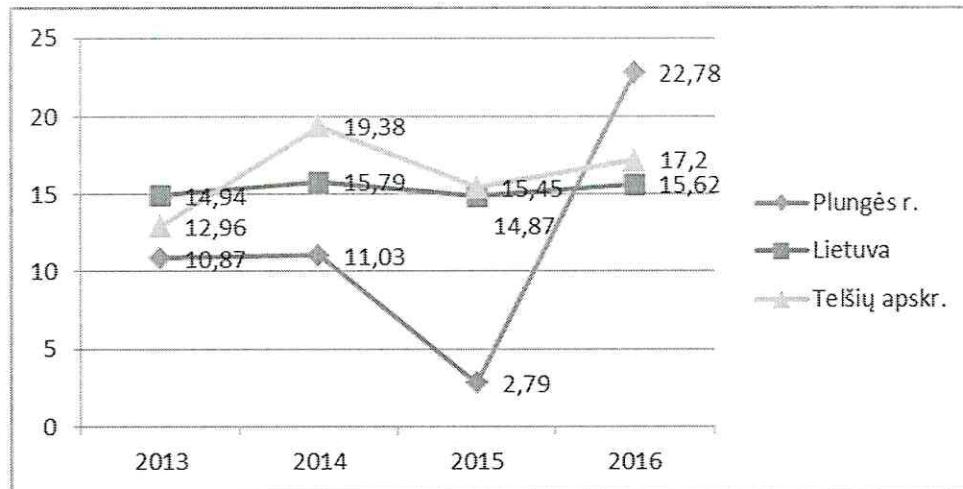
2013-2016 m. laikotarpiu mirtingumas nuo alkoholinės kepenų ligos sumažėjo 2,8 karto, ir 2016 m. buvo mažesnis už apskrities ir šalies rodiklį (4 pav.).

4 pav. Mirusiuju nuo alkoholinės kepenų ligos sk. (K70) 100 tūkst. gyv.
(Duomenys Higienos instituto)

2016 m. visi mirusieji nuo alkoholinės kepenų ligos buvo vyrai. Dažniau mirusiuju nustatyta tarp kaimo gyventojų. Mirusiuju nuo alkoholinės kepenų ligos dažniau nustatyta 44-65 metų amžiaus grupės.

2013-2016 m. laikotarpiu mirusiuju dėl kepenų cirozės ir fibrozės padaugejo 2,1 karto, ir buvo 1,5 karto daugiau nei šalies ir 1,3 karto daugiau nei Telšių apskrities rodikliai (5 pav.).

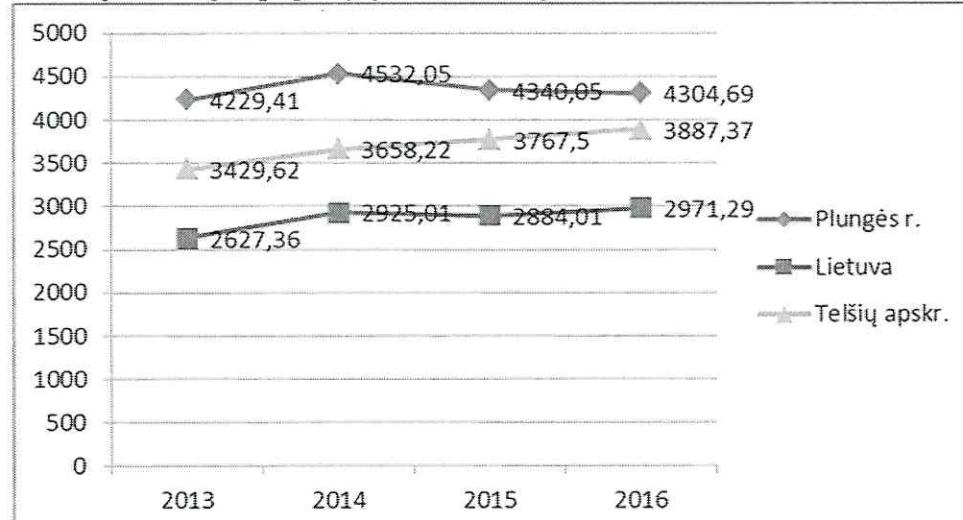

5 pav. Mirusiuju nuo kepenų cirozės ir fibrozės sk. (K74) 100 tūkst. gyv.
(Duomenys Higienos instituto)

2,8 karto dažniau mirusiuju nuo kepenų cirozės ir fibrozės buvo tarp vyrų (atitinkamai 36,19 ir 10,78 100 tūkst. gyv.). 2013-2016 m. šis rodiklis tarp vyrų išaugo 6,25 karto. 2016 m. nuo kepenų cirozės ir fibrozės mirė miesto gyventojai. Didžiausias mirtingumas registratorius 65+ metų amžiaus grupės.

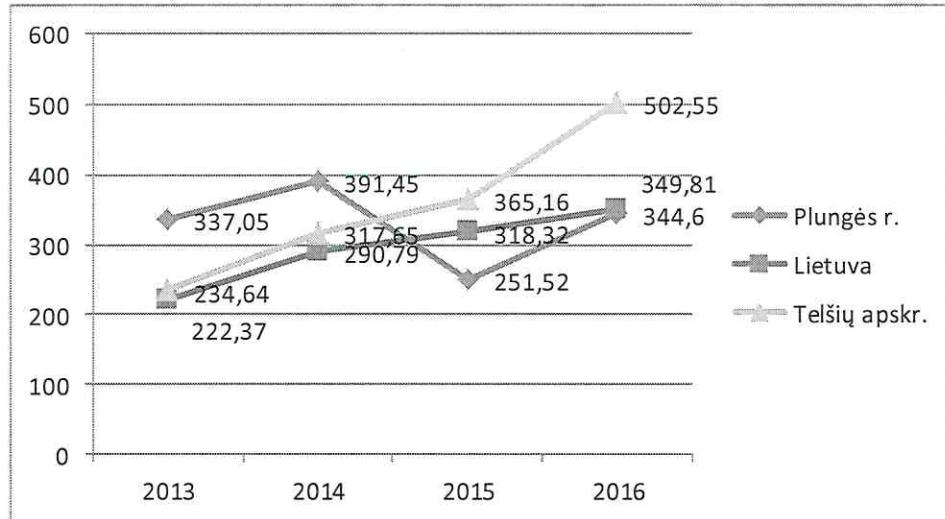
Iš kiekvienais metais užregistruotų psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant psichiką veikiančias medžiagas, apie 90 proc. visų atvejų sudaro psichikos ir elgesio sutrikimai, vartojant alkoholi.

Plungės rajono savivaldybėje sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais 2016 m., palyginti su 2013 m., išaugo 1,8 proc. 2016 m. šis rodiklis 44,9 proc. buvo didesnis už Lietuvos vidurkį (žr. 6 pav.). 2016 m. šiomis ligomis dažniausiai sirgo darbingo amžiaus (18-44 m.) asmenys. Analizuojant atvejus pagal lytį, dažniau sirgo vyrai.

6 pav. Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99) 100 tūkst. gyv.
(Duomenys Higienos instituto)

Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant alkoholi, per 2013-2016 m. laikotarpi išlieka panašus. Šis rodiklis yra žemesnis už šalies ir apskrities (7 pav.).

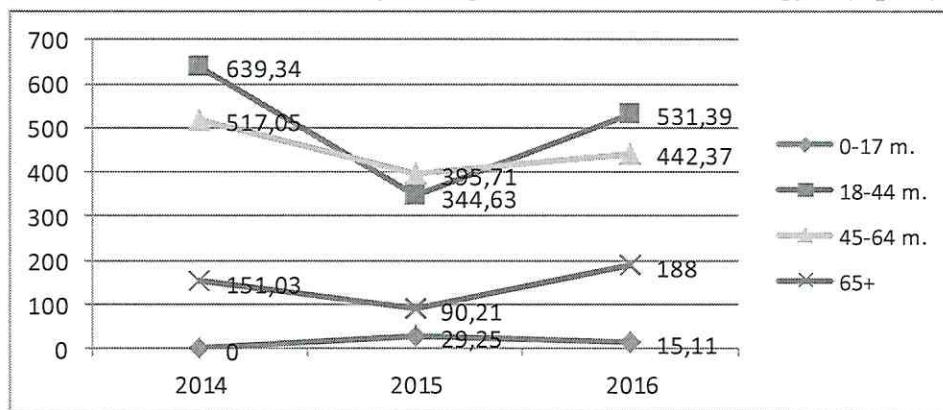

7 pav. Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant alkoholi (F10), 100 tūkst. gyv. (Duomenys Higienos instituto)

2016 m. 4,2 karto vyru sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant alkoholi, buvo didesnis nei moterū (atitinkamai 575,48 ir 136,5 100 tūkst. gyv.). Lyginant pagal gyvenamają vietą, rodiklis lieka panašus mieste – 336,32, kaime - 353,61 100 tūkst. gyventojų. Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant alkoholi dažniau nustatoma 18-44 metų amžiaus grupėje. 0-17 metų amžiaus grupėje užregistruota 15,11 100 tūkst. gyventojų.

Visuomenei gera piliečių psichikos sveikata padeda siekti gerovės, solidarumo ir socialinio teisingumo. Žmonių psichikos būklę lemia įvairūs veiksniai: biologiniai (genetika, lytis), asmeniniai (asmeninė patirtis), šeimos ir socialiniai santykiai (socialinė parama), ekonominiai, aplinkos veiksniai (socialinis statusas ir gyvenimo sąlygos), todėl į psichikos sveikatos stiprinimą būtina įtraukti kuo platesnį visuomenės rata: švietimo, socialinės apsaugos įstaigas, darbdavius, bendruomenę.

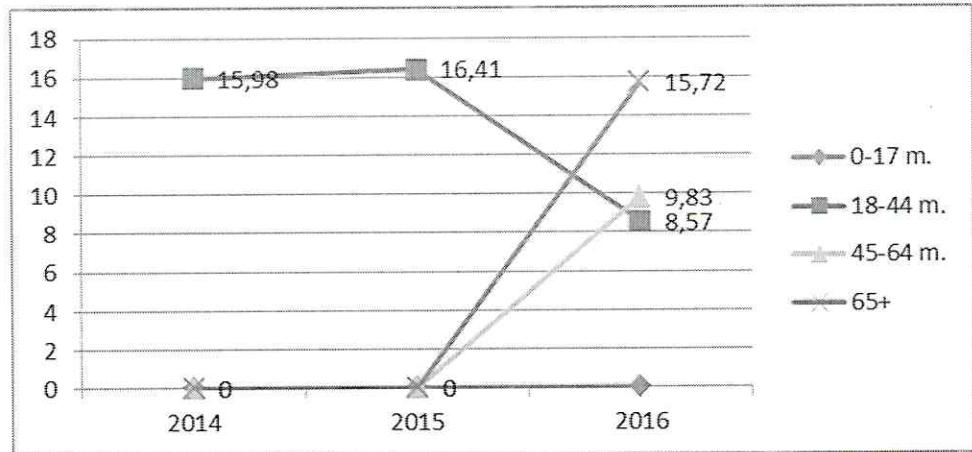
Higienos instituto duomenimis 2016 m. Plungė rajono savivaldybėje, psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant alkoholi (F10), 100 tūkst. gyventojų buvo 344,6 susirgimai. 0-17 amžiaus grupėje rodiklis siekė 15,11, 18 metų ir daugiau - 421,95 100 tūkst. gyv. (8 pav.)

8 pav. Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant alkoholi, pagal amžiaus grupes Plungė r. sav. 2016 m. 100 tūkst.gyv.

Psichikos ir elgesio sutrikimai, vartojant alkoholi, dažniau nustatomas tarp vyru (4,2 karto). Nežymiai dažniau šis sutrikimas nustatomas gyventojams, gyvenantiems kaime.

Higienos instituto duomenimis, sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant psichoaktyvišias medžiagas (F11-F19) augo. 2014-2016 metų laikotarpiu sergamumas išaugo 1,56 karto. Vaikų amžiaus grupėje (0-17 metų) susirgimų psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant psichoaktyvišias medžiagas, nebuvo, suaugusiuji amžiaus grupėje šis rodiklis buvo 10,64 100 tūkst. gyventojų, ir per trejus metus išaugo 1,55 karto (9 pav.).

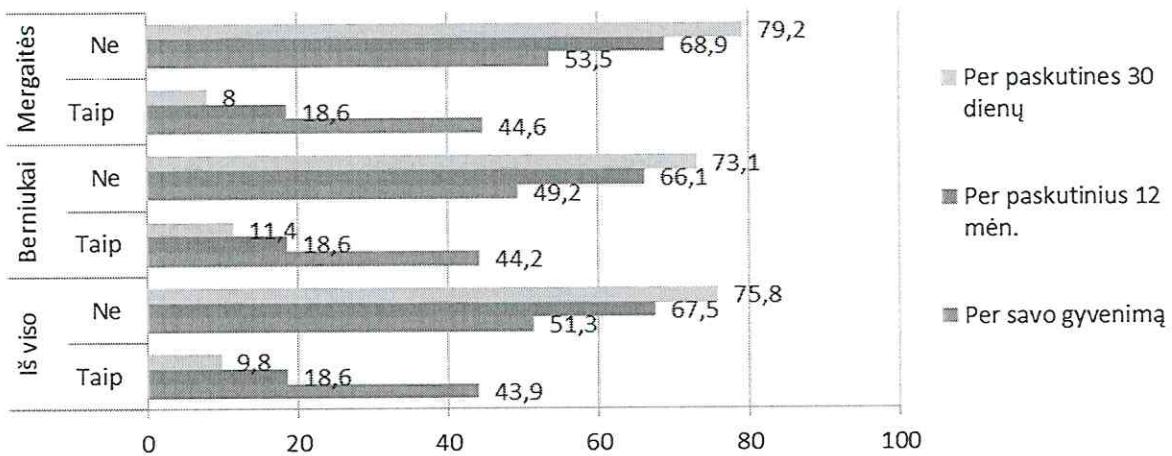

9 pav. Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant psichoaktyviąias medžiagas, pagal amžiaus grupes Plungės r. sav. 2016 m. 100 tūkst. gyv.

(Duomenys Higienos instituto)

2,2 karto dažniau šie susirgimai nustatomi vyrams nei moterims bei 1,84 karto dažniau gyventojams, gyvenantiems mieste.

Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2016 m. duomenimis, rūkyti tabako gaminius yra bandę 43,9 proc. penktų, septintų ir devintų klasių mokinį. Per pastaruosius 12 mėnesių (apklausos vykdymo laikotarpiu) 18,6 proc., per paskutines 30 dienų – 9,8 proc. vaikų (10 pav.).

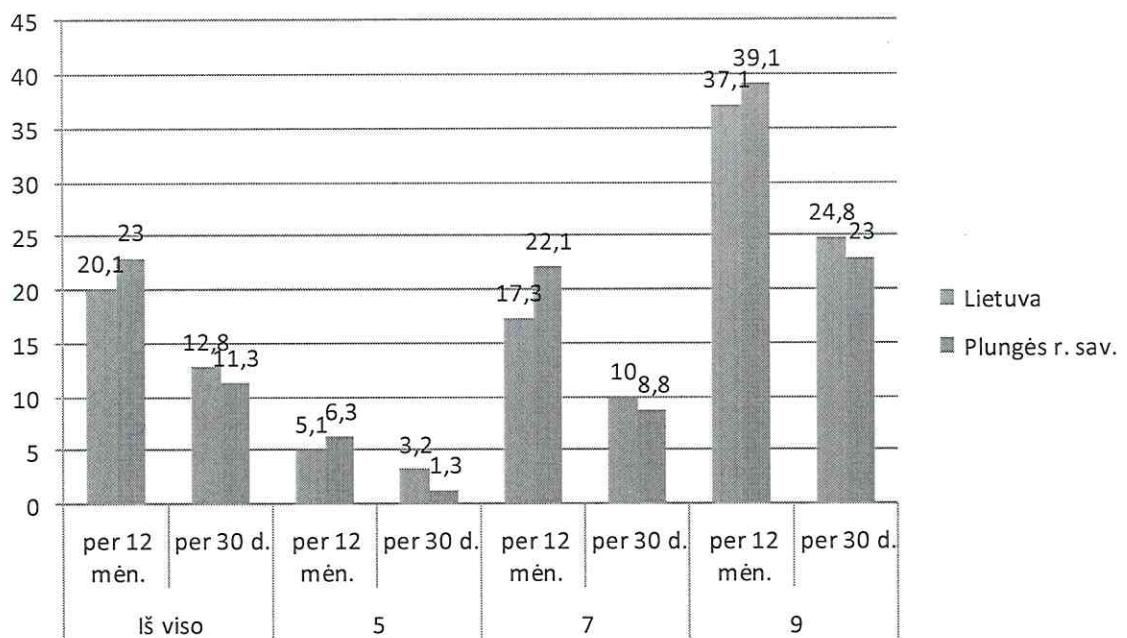

10 pav. Mokyklinio amžiaus vaikai, kurie yra bent kartą rūkė tabako gaminius, pagal lyti (proc.)

(Duomenys Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuro)

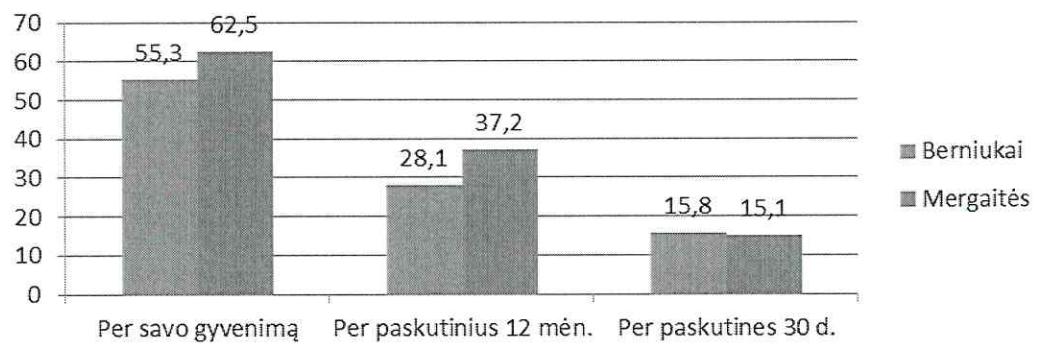
Kasdien dažniau rūko berniukai ir vaikai, gyvenantys mieste.

Tarp jaunimo populiarėjančias elektronines cigaretes per pastaruosius 12 mėnesių yra bandę rūkyti 4 iš dešimties devintokų (11 pav.).

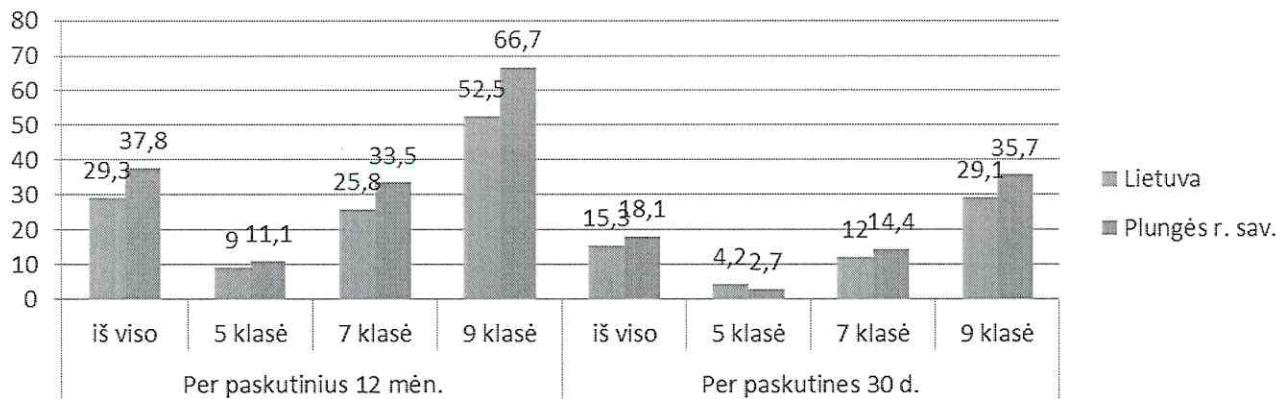
11 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mén. ir per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė tabako gaminius arba elektronines cigaretės, dalis Plungės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje (proc.)
(Duomenys Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuro)

2016 m. atlikto mokinių gyvensenos tyrimo duomenimis, dažniau per savo gyvenimą alkoholinius gėrimus yra vartojuosios mergaitės nei berniukai (62,5 proc. ir 55,3 proc.). Per paskutines 30 dienų alkoholinius gėrimus vartojo 15 proc. tyime dalyvavusių penktokų, septintokų ir devintokų (12 pav.).

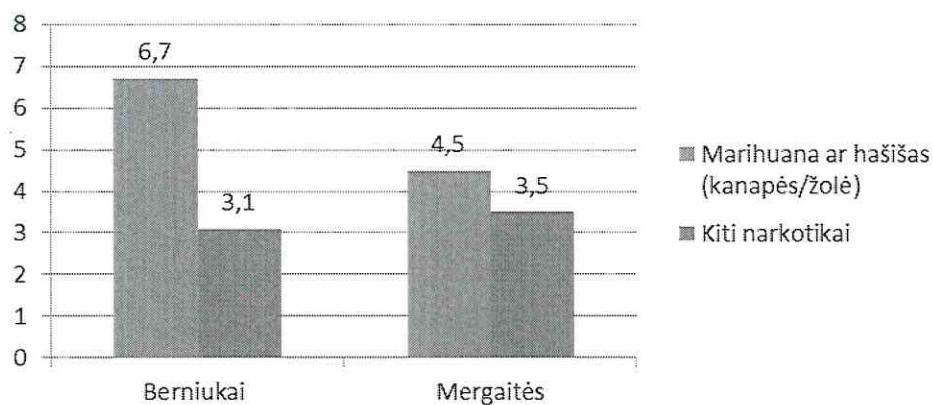
12 pav. Mokyklinio amžiaus vaikai, vartojo kokių nors alkoholinius gėrimus, pagal lyti (proc.)
(Duomenys Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuro)

Alkoholinius gėrimus per pastarąsias 30 dienų vartojo kas penktas mieste ir kas trečias kaimiškose vietovėse gyvenantys vaikai. 27,2 proc. vaikų teigė, kad alkoholinių gėrimų išgérė tiek, kad pasijuto apsvaigę. Daugiau nei pusė tyime dalyvavusių devintokų teigė buvę kartą ir daugiau išgérę tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijuto apsvaigę (13 pav.).

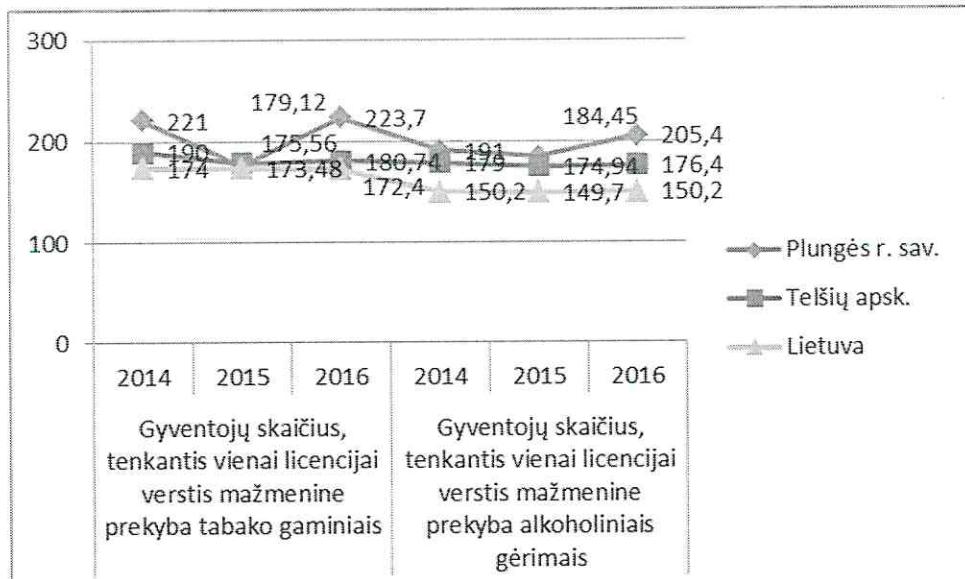
13 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mén. ir per paskutines 30 d. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis pagal klases (proc.)
(Duomenys Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuro)

Mokinių gyvensenos tyrimo metu nustatyta, kad 5,9 proc. vaikų yra bent kartą per gyvenimą vartojo marihuanos, hašišo ir 3,5 proc. vaikų yra bandę kitų narkotikų. Dažniau narkotines medžiagas vartojo vyresniųjų klasių mokiniai. Net dešimtadalis devintokų yra per savo gyvenimą bandę marihuanos, hašišo, o kas dvidešimtas devintokas yra vartojoės ir kitų stipresnių narkotikų. Net dešimtadalis vaikų, gyvenančių su globėjais ir kitais asmenimis, yra bandę stipresnių narkotinių medžiagų (14 pav.).

14 pav. Mokyklinio amžiaus vaikai, bandę marihuanos ar hašišo (kanapių/ žolės) ir kitų narkotikų, pagal lyti (proc.)
(Duomenys Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuro)

2016 m. Higienos instituto duomenimis, Plungės rajono sav. vienai licencijai verstis mažmenine tabako prekyba teko 223,7 gyventojo, alkoholio – 205 gyventojai (15 pav.).

15 pav. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais ir alkoholiniais gérimais 2014-2016 m. Plungė r. sav., Telšių apsk., Lietuvoje
(Duomenys Higienos instituto)

Statistiniai duomenys apie asmenis, priklausomus nuo alkoholio, narkotinių ir psichotropinių medžiagų, nerodo realios situacijos, nes nėra registrojami anoniminiai ligoniai, bet to, didelė dalis sergančiųjų nesikreipia į medikus ir nesigydo. Ypač trūksta informacijos apie sergančiuosius priklausomybės ligomis atskiruose miestuose ir rajonuose, dažnai pateikiama tik apibendrinta visos Lietuvos statistika.

Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) Alkoholio chartija (1995 m.) nurodo, kad visi vaikai ir paaugliai turi teisę augti aplinkoje, kurioje nebūtų vartojaamas alkoholis ir nebūtų skatinamas jo vartojimas. PSO strateginės veiklos dokumento „Sveikata-21“ dylikta siekinys, raginantis mažinti alkoholio, narkotikų ir tabako žalą, įpareigoja pasaulio šalių bendruomenes skirti visas pastangas, kad būtų sumažintas alkoholio vartojimas iki 6 litrų vienam gyventojui per metus ir kad asmenys iki 15 metų jo visai nevartotų. Alkoholio vartojimas yra plačiai paplitęs tarp suaugusių Lietuvos gyventojų, auga alkoholinių gérimų vartojimas tarp vaikų. Vyrai ir berniukai yra linkę dažniau ir daugiau vartoti alkoholio nei moterys ir mergaitės, tačiau pastaraisiais metais nustatomas augantis alkoholinių gérimų vartojimas moterų ir tarp mergaičių. Daugėja ir moterų, sergančių alkoholinėmis psichozėmis.

Vis tik oficialioji statistika nevisiškai atspindi alkoholio vartojimo tendencijas, kadangi apima tik tuos atvejus, kurie yra registrojami sveikatos priežiūros institucijų. Oficialioji statistika nevisiškai atspindi ir vaikų žalingo alkoholio vartojimą, kadangi šioje statistikoje atispindi tik priklausomybių specialistų registruoti duomenys. Pastebima, kad statistikoje neatsispindi policijos pareigūnų, sveikatos priežiūros institucijų registruoti vaikų žalingo alkoholio vartojimo atvejai. Taip pat dalis žalingai alkoholi vartojančių paauglių tėvų nesikreipia dėl pagalbos vaikui į specialistus.

Ypač sudėtinga situacija yra vaikų, augančių šeimoje, kurioje girtaujama. Vaikai iš socialinės rizikos šeimų, kuriose girtaujama, ilgainiui neretai ir patys pradeda nesaikingai vartoti alkoholi. Tyrimai rodo, kad girtaujančiose šeimose užaugę vaikai dėl šios patirties vėliau gyvenime susiduria su įvairiomis psichologinio pobūdžio problemomis.

Plungės rajono savivaldybėje nesaikingo alkoholio vartojimo ir priklausomybės nuo alkoholio problema yra labai aktuali. Skurdas, nepriežiūra, būsto praradimas, alkis – dažniausiai šių šeimų palydovai. Daugelio tyrimų duomenimis, reali pagalba tokioms šeimoms yra įmanoma su sąlyga, kad girtaujantys nustos vartoti alkoholi, todėl, kuriant socialinę aplinką, teikiant pagalbą tokioms šeimoms, reikia didelių dėmesių skirti galimybei nutraukti alkoholio vartojimą. Visos socialinės pagalbos priemonės, tęsiantiems girtavimą, neduos teigiamo rezultato.

Plungės rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, 2016 metais savivaldybėje buvo 166 socialinės rizikos šeimos (35,54 proc.), kuriose auga 345 vaikai, iš jų girtaujančios 59 šeimos.

Socialinės rizikos šeimos metų pabaigoje: statistiniai rodikliai ir metai

Rodikliai	2013	2014	2015	2016
Socialinės rizikos šeimų skaičius	158	164	150	166
Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose	340	349	317	345
Į Savivaldybės socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą naujai įrašyta šeimų dėl alkoholio ir psichotropinių medžiagų vartojimo (duomenys preliminarūs)	5	11	2	5
<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys</i>				

Alkoholio vartojimas daro žalą ne tik jį vartojančiam asmeniui, bet yra susijęs ir su viena iš opiausių visuomenės socialinių problemų – nusikalstamumu. Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 2015 metais 26 proc. ištirtų nusikalstamų veikų padarė neblaivūs asmenys.

Dažniausiai smurtą artimoje aplinkoje lemia alkoholio vartojimas. Smurtas artimoje aplinkoje sukelia neigiamas pasekmes ne tik smurtautojo aplinkoje esantiems asmenims, sutuoktinei, vaikams, artimiesiems giminaičiams, ir kt., bet ir pačiam smurtautojui. Tokiu atveju sutrinka šeimos narių tarpusavio bendravimas, santykiai, asmenys, ir ypatingai vaikai, patiria įvairių psychologinio pobūdžio problemų. Visiems nurodytiems asmenims reikalinga pagalba, tokia kaip visuomenės švietimas, bendras atsakingų institucijų darbas, žmonių empatija ir atsakomybė.

Remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2013-2014 metų laikotarpiu buvo fiksuojama kasmet apie 10 tūkst. nusikalstamų veikų, padaromų neblaivių asmenų. Šis rodiklis nežymiai sumažėjo 2016 metais:

Neblaivių asmenų padarytos nusikalstamos veikos (Plungės rajono duomenys):

Rodikliai	2015	2016	2017
Nusikaltimai padaryti neblaivių asmenų	208	nėra duomenų	75
Baudžiamieji nusižengimai, padaryti neblaivių asmenų	2	nėra duomenų	0
Nesunkus sveikatos sutrikdymas (pagal BK 138 str.)	12	nėra duomenų	5
Fizinio skausmo sukėlimas ar nežymus sužalojimas (pagal BK 140 str.)	120	nėra duomenų	34
Viešosios tvarkos pažeidimas (pagal BK 284 str.)	22	nėra duomenų	7
Vagystės (pagal BK 178 str.)	15	nėra duomenų	4
Kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimas (pagal BK 281 str.)	3	nėra duomenų	11

Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 2016 m. kas septintą užregistruotą įvykį sukėlė neblaivus asmuo: užregistravoti 439 kelių eismo įvykiai dėl neblaivių asmenų kaltės. Juose žuvo 99 žmonės ir buvo sužeisti 834 žmonės. Dėl

neblaivių vairuotojų sukelė kelių eismo įvykių pernai žuvo 15 ir buvo sužeisti 345 žmonės. 2015 metais, palyginti su 2014 metais, neblaivių asmenų sukelė kelių eismo įvykių sumažėjo 18,1 proc., o neblaivių vairuotojų sukelė eismo įvykių – 28 proc.

Seniūnijų socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinės rizikos šeimomis, lanko šias šeimas, teikia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas, tačiau jie nepajęgūs spręsti alkoholizmo problemos, tam reikalinga profesionali specialistų pagalba.

Visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros specialistai nuolat akcentuoja, kad visuomenei trūksta informacijos apie priklausomybės ligų išsivystymo mechanizmus, požiūrio ir supratimo apie priklausomybę kaip ligą, žinių apie jos prevencijos galimybes ir, svarbiausia, informacijos apie galimybes ir būdus gydyti nuo priklausomybės ligų. Visuomenę reikia nuolat konsultuoti ir švesti priklausomybės ligų klausimais.

Kaimiškosiose vietovėse nėra išplėtotas paslaugų alkoholizmu sergantiems asmenims tinklas, patekimą pas specialistus riboja finansinės kaimo gyventojų galimybės bei motyvacijos, motyvavimo kreiptis stoka.

Lietuvoje yra gerų pavyzdžių, kaip sprendžiama plintančio alkoholizmo problema. Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 28 d. sprendimu patvirtinta kovos su priklausomybėmis Programa buvo vykdoma sėkmingai. 2012 m. specializuota pagalba sergantiems priklausomybės ligomis buvo suteikta 52 savivaldybės gyventojams.

Yra daug priklausomybės ligų gydymo būdų. Kiekvienas ligos atvejis yra individualus ir požiūris, pagalba kiekvienu atveju turi taip pat būti kompleksinė ir individuali. Detoksikacija, abstinencijos gydymas – tai yra medikamentinis alkoholio ar narkotinių medžiagų vartojimo nutraukimas. Tai pirmas, dar vadinamas nulinis, etapas gydymosi, sveikimo procese. Kitas etapas, skirtas blaivaus gyvenimo įgūdžiams įgyti ir juos išlaikyti. Tai savipagalbos grupės (AA, AN, AL), Šičko metodas, kodavimas, medikamentai, kurių vartojimas nesuderinamas su alkoholio vartojimu, ar medikamentai, blokuojantys opioidinius receptorius; ilgalaikė ar trumpalaikė psichosocialinė reabilitacija (ilgalaikė - nuo kelių mėn. iki 1–1,5 metų; trumpalaikė – 1–3 mėn.), ilgalaikė psichoterapija. Esant gretutiniams psichikos sutrikimams, - pvz. depresijai, nerimo, miego sutrikimams, kurie apsunkina sveikimą, - skiriamas medikamentinis gydymas.

III SKYRIUS **PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI**

8. Programos tikslas – ugdyti visuomenės, ypač jaunimo, blaivybės nuostatas, plėtoti Savivaldybės institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenės bendradarbiavimą, skleidžiant vertybines sveiko gyvenimo būdo nuostatas visuomenėje, ir suteikiti kompleksinę pagalbą asmenims, nesaikingai vartojantiems alkoholi arba priklausomiems nuo jo, ir jų šeimoms, siekiant mažinti jų socialinę atskirtį, ugdyti socialinius įgūdžius bei padėti jiems integruotis į visuomenę ir darbo rinką.

9. Programos uždaviniai:

9.1. informacijos apie priklausomybių ligas, jų vystymosi mechanizmus, gydymo ir reabilitacijos būdus sklaida;

9.2. vykdyti aktyvias inovatyvias priklausomybės ligų prevencijos priemones, ypač tarp nepilnamečių;

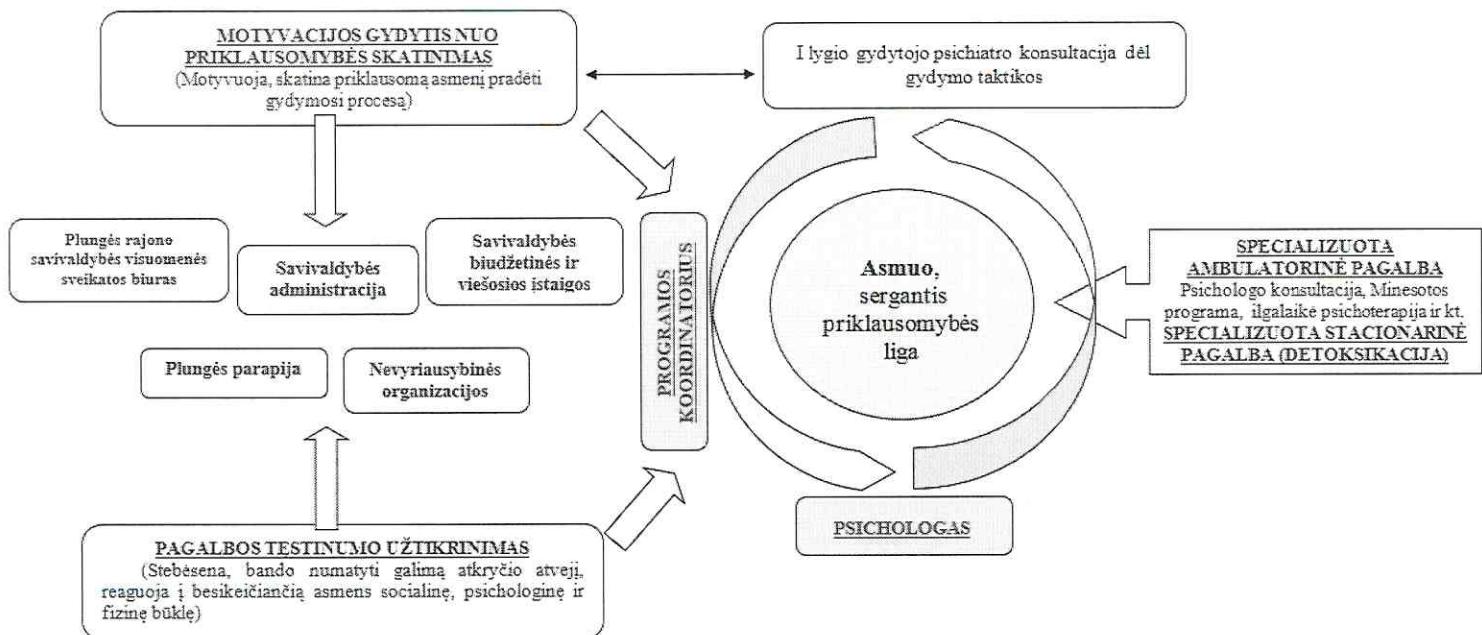
9.3. didinti priklausomų nuo alkoholio asmenų motyvaciją ir teikti jiems kompleksinę pagalbą;

9.4. rinkti, kaupti, sisteminti duomenis apie sergamumą priklausomybės ligomis ir ligotumą, vykdomas prevencijos priemones savivaldybės teritorijoje;

9.5. programos dalyvių reintegracijos paslaugų prieinamumo didinimas.

IV SKYRIUS
PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR FINANSAVIMAS

10. Programa siekiama suteikti kompleksinę pagalbą asmenims, sergantiems priklausomybės ligomis, jų šeimos nariams. Kompleksinės pagalbos organizavimas pateikiamas schemae.

V SKYRIUS LAUKIAMU REZULTATAI

11. Vykdant šią Programą bei įgyvendinant pridedamą Priemonių planą, Plungės rajono savivaldybės bendruomenė gaus daugiau informacijos apie priklausomybės ligas, jų prevencijos priemones, gydymo nuo jų galimybes ir būdus. Tikėtina, kad įgyvendinant projektą sumažės priklausomų asmenų, pagerės jų gyvenimo sąlygos, buitis, sveikata ir kt.

**PRIKLAUSOMYBIŲ MAŽINIMO PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2018-2025 METŲ PROGRAMOS
PRIEMONIŲ PLANAS**

1 Uždavinys. Informacijos apie priklausomybių ligas, jų vystymosi mechanizmus, gydymo ir reabilitacijos būdus sklaida

Situacija	Priemonės	Vertinimo kriterijai	Lėšų poreikis (tūkst. Eur)/ 1 metams	Atsakninga įstaiga (skyrius)
<p>Žmonės, susidurę su alkoholizmo problema, dažnai nežino, ką daryti ir kaip sau ar savo artimiesiems padėti. Dažnai alkoholizmo problema šeimoje yra laikoma gėdinga ir slepiama nuo aplinkinių. Dėl šios priežasties šeima užsidaro savyje, kenčia ir niešėko pagalbos.</p> <p>Alkoholio vartojimas susijęs su tam tikru socialiniu elgesiu, laisvalaikio leidimu, bendravimu. Atnsisakius alkoholio, dažnai aisianda tuštuma ir tenka mokyti naujų laiko leidimo, bendravimo ir atspalvaidavimo būdų.</p> <p>Apklausos rodo, kad dauguma girtaujančiųjų ir jų šeimos narių neturi pagrindinės informacijos, kur reikia kreiptis pagalbos. Taip daugybė mitų yra apaugę gydymo nuo alkoholizmo metodai.</p> <p>Būtina nuolat informuoti ir konsultuoti visuomenę apie esamas ir galimas priemones alkoholizmo prevencijos ir gydymo srityje, suteikiant tikslios ir aiškios informacijos.</p> <p>Tikslinga, kad tiesiogiai ši darbą dirbantys darbuotojai būtų kompetentingi, savimi pasitinkintys</p>	<p>1.1. Lankstinukai, atmintinės, kalendorukai ir kt.;</p> <p>1.2. Informacijos pateikimas per žiniasklaidos priemones;</p> <p>1.3. Susitikimai ir pokalbiai seniūnijoje mažose grupelėse;</p> <p>1.4. Paskaitos, seminarai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dalomosios medžiagos skaičius; Publikacijų skaičius; Mobilių mokymų ir seminarų skaičius; Konferencijų skaičius 	<ul style="list-style-type: none"> Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Seniūnijos, socialiniai darbuotojai 	

<p>ir galintys vertinti situaciją, pasiūlyti tikslinę pagalbą kiekvienų individualiui atveju. Pokalbiai su seniūnais, socialiniais darbuotojais, anketinės apklausos atskleidė, kad darbuotojai neturi pakankamai žinių ir išgūdžią motyvuoti gyventojus gydytis nuo priklausomybės ligų, vertinti situacijos, ypač siekiant užtikrinti pagalbos testiminių ir numatant galimą ligos atkrytį.</p>	<p>2 Uždavinys. Vykdty priklausomybės ligų prevencijos priemones tarp vaikų ir jaunimo</p> <table border="1" data-bbox="599 195 1439 1955"> <tbody> <tr> <td data-bbox="599 195 720 1955"> <p>Mokslininkai nustatė pagrindines vaikų ir paauglių sveikatai pavojingo elgesio kategorijas, taip vadinamus rizikos veiksnius, kurie turi didžiausios reikšmės sveikatai ir gyvybei. Tai alkoholio ir kitų narkotinių medžiagų vartojimas, tabako produktų vartojimas, nesaugus seksualinis elgesys, smurtas, menkas fizinis aktyvumas, nepakankama arba nesveika mityba, nepakankami saugos išgūdžiai. Sveikatai neigiamu pasekmiu pavojus ypač didėja tai jaunimo grupei, kuri turi psychoemociinių problemų, sergantiems lėtinėmis ligomis. Polinkių rizikingu elgesi, be kitų socialinių veiksninių, dažnai apsprendžia nepakankamas šeimos palalkymas, netinkama psichologinė šeimos aplinka. Tik kompleksine, inovatyvi pirminė šių rizikos veiksnijų prevencija gali padėti sumažinti šių veiksnijų paplitimą.</p> <p>Prevenčijos priemonės turi būti novatoriškos, vaikams ir jaunimui patrauklios, nes kartais paskaitos ir pamokos yra neefektyvios.</p> <p>Siekiant apsaugoti vaikus nuo psichoaktyvijų medžiagų vartojimo, būtina jiems suteikti adekvaciros informacijos apie minėtų medžiagų</p> </td><td data-bbox="720 195 841 1955"> <p>2.1. Mini akcijos, skirtos žalingų įpročių prevencijai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvių skaičius ... </td><td data-bbox="841 195 1439 1955"> <ul style="list-style-type: none"> • Vaiko teisių apsaugos skyrius; • Vaiko gerovės komisija; • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius; • Seniūnijos, • Socialinės paramos skyrius; • Jaunimo organizacijos </td></tr> <tr> <td data-bbox="961 195 1439 1955"> <p>2.2. Prevencinė priemonė „Visi kartu“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renginių skaičius; • Dalyvių skaičius </td><td data-bbox="961 195 1082 1955"> <p>... </p> </td><td data-bbox="1082 195 1439 1955"> <ul style="list-style-type: none"> • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; </td></tr> </tbody> </table>	<p>Mokslininkai nustatė pagrindines vaikų ir paauglių sveikatai pavojingo elgesio kategorijas, taip vadinamus rizikos veiksnius, kurie turi didžiausios reikšmės sveikatai ir gyvybei. Tai alkoholio ir kitų narkotinių medžiagų vartojimas, tabako produktų vartojimas, nesaugus seksualinis elgesys, smurtas, menkas fizinis aktyvumas, nepakankama arba nesveika mityba, nepakankami saugos išgūdžiai. Sveikatai neigiamu pasekmiu pavojus ypač didėja tai jaunimo grupei, kuri turi psychoemociinių problemų, sergantiems lėtinėmis ligomis. Polinkių rizikingu elgesi, be kitų socialinių veiksninių, dažnai apsprendžia nepakankamas šeimos palalkymas, netinkama psichologinė šeimos aplinka. Tik kompleksine, inovatyvi pirminė šių rizikos veiksnijų prevencija gali padėti sumažinti šių veiksnijų paplitimą.</p> <p>Prevenčijos priemonės turi būti novatoriškos, vaikams ir jaunimui patrauklios, nes kartais paskaitos ir pamokos yra neefektyvios.</p> <p>Siekiant apsaugoti vaikus nuo psichoaktyvijų medžiagų vartojimo, būtina jiems suteikti adekvaciros informacijos apie minėtų medžiagų</p>	<p>2.1. Mini akcijos, skirtos žalingų įpročių prevencijai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvių skaičius ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaiko teisių apsaugos skyrius; • Vaiko gerovės komisija; • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius; • Seniūnijos, • Socialinės paramos skyrius; • Jaunimo organizacijos 	<p>2.2. Prevencinė priemonė „Visi kartu“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renginių skaičius; • Dalyvių skaičius 	<p>... </p>	<ul style="list-style-type: none"> • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;
<p>Mokslininkai nustatė pagrindines vaikų ir paauglių sveikatai pavojingo elgesio kategorijas, taip vadinamus rizikos veiksnius, kurie turi didžiausios reikšmės sveikatai ir gyvybei. Tai alkoholio ir kitų narkotinių medžiagų vartojimas, tabako produktų vartojimas, nesaugus seksualinis elgesys, smurtas, menkas fizinis aktyvumas, nepakankama arba nesveika mityba, nepakankami saugos išgūdžiai. Sveikatai neigiamu pasekmiu pavojus ypač didėja tai jaunimo grupei, kuri turi psychoemociinių problemų, sergantiems lėtinėmis ligomis. Polinkių rizikingu elgesi, be kitų socialinių veiksninių, dažnai apsprendžia nepakankamas šeimos palalkymas, netinkama psichologinė šeimos aplinka. Tik kompleksine, inovatyvi pirminė šių rizikos veiksnijų prevencija gali padėti sumažinti šių veiksnijų paplitimą.</p> <p>Prevenčijos priemonės turi būti novatoriškos, vaikams ir jaunimui patrauklios, nes kartais paskaitos ir pamokos yra neefektyvios.</p> <p>Siekiant apsaugoti vaikus nuo psichoaktyvijų medžiagų vartojimo, būtina jiems suteikti adekvaciros informacijos apie minėtų medžiagų</p>	<p>2.1. Mini akcijos, skirtos žalingų įpročių prevencijai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvių skaičius ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaiko teisių apsaugos skyrius; • Vaiko gerovės komisija; • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius; • Seniūnijos, • Socialinės paramos skyrius; • Jaunimo organizacijos 					
<p>2.2. Prevencinė priemonė „Visi kartu“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renginių skaičius; • Dalyvių skaičius 	<p>... </p>	<ul style="list-style-type: none"> • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; 					

<p>žala, netgiamas pasekmes, ugdyti ju savarankiškumą, gyvenimo ižūdžius, padeti formuoti neigiamas nuostatas dėl psichoaktyvijų medžiagų vartojimo bei ugdyti sveiką gyvenimo būdą.</p> <p>Svarbu suformuoti teigiamą jaunimo požiūri į blaivybę, stiprinti psichologinių žmogaus atsparumą aplinkos poveikiui, skatinančiam vartoti alkoholi.</p>	<p>2.3. Paskaitų ciklai jaunimui apie sveiką gyvenimo būdą ir priklausomybių įtaką asmeniniame gyvenime.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Renginių skaičius; • Dalyvių skaičius 	<p>...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius <ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius; • Jaunimo reikalų taryba; • Jaunimo organizacijos <ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono švietimo įstaigos; • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras • VŠĮ „Edukacija kitaip“
	<p>2.4. Organizuoti tikslines paskaitas – diskusijas, pokalbius mokykloje apie alkoholio žalą.</p> <p>2.5. Formuoti nepalankią vaikų ir jaunimo nuomonę apie alkoholio vartojimą, skleisti informaciją apie būdus, padedančius stabdyti alkoholio</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Renginių skaičius; • Dalyvių skaičius 	<p>...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono švietimo įstaigos; • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras • VŠĮ „Edukacija kitaip“

	<ul style="list-style-type: none"> Dalyvių skaičius <p>... vartojimo plėtimą vaikystėje. Pvz.: paskaita „Visa tiesa apie alkoholį“ Susitikimų ciklas „Saugę alkoholiku vaikai“ rajono bendruomenėse.</p> <p>2.6. Inovacinių programų „YES“ jaunimui</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;
2.7. Vasaros stovyklos „Aš už blaivią Plungę“, „Aš galiu“.	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklų skaičius; • Dalyvių skaičius <p>3 stovyklos (10 d.) 12 vaikų</p> <p>Dieninės stovyklos vaikams nuo 7 iki 14 metų amžiaus „Aš šeimoje“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba • VšĮ „Edukacija kitaip“
2.8. Piešinių ir vaizdo klipų kūrimo konkursai „Kartuprięs alkoholi“	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvių skaičius 	<ul style="list-style-type: none"> • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Jaunimo reikalų tarnyba; • Jaunimo organizacijos; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; • Plungės policijos

			komisariatas; <ul style="list-style-type: none"> • Pedagoginė psichologinė tarnyba; • Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius
2.9. Susitikimai, edukacinės išvykos šeimoms (vaikai, tėvai, seneliai)	<ul style="list-style-type: none"> ● Susitikimų, išvykų skaičius; ● Dalyvių skaičius 	...	<ul style="list-style-type: none"> ● Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; ● Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; ● Pedagoginė psichologinė tarnyba; ● Klaipėdos apygardos probacijos tarnybos Plungės skyrius ● VŠĮ „Edukacija kitaip“
2.10. Grupinės pratybos. Pasipriešinimo įgūdžių ugdymas. Atsakingos elgsenos ugdymas. Bendravimas grupėje, stebint psichologui (vaikai mokysis dirbtii komandoje, išsakyti savo nuomone, pasakyti „ne“, atlaikant bendraamžių spaudimą.)	<ul style="list-style-type: none"> ● Pratybų skaičius; ● Dalyvių skaičius 	...	<ul style="list-style-type: none"> ● Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; ● Vaiko gerovės komisija; ● Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; ● Pedagoginė psichologinė tarnyba
2.11. Garso ir vaizdo medžiagos	<ul style="list-style-type: none"> ● Peržiūrų skaičius; 	...	<ul style="list-style-type: none"> ● Plungės rajono švietimo įstaigos;

	(prevencinių klipų peržiūros specialiu pamokų metu)	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvių skaičius 	<ul style="list-style-type: none"> • Švietimo, kultūros ir sporto skyrius; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; • Plungės policijos komisariatas; • Pedagoginė psichologinė tarnyba 	
3 Uždaviny. Didinti priklausomą nuo alkoholio asmenų motyvaciją ir teikti jiems kompleksinę pagalbą				
	Motyvacija gydytis, ieškoti pagalbos yra esminis sėkmės kriterijus, nes tik motyvuotas ir pats siekiantis išgijimo asmuo gali sėkmingai gydytis nuo priklausomybės ligų. Pagrindiniai asmenys, siekiantys motyvuoti asmenį gydytis ir taikantys tinkamas motyvacijos priemones, yra seniūnai, seniūnijų socialiniai darbuotojai, asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai ir kt.	<p>3.1. Motyvaciniai pokalbiai su pacientu, susitikimai su šeima, darbdaviu, mokyklos atstovais ir kt.;</p> <p>3.2. Asmens dokumentų sutvarkymas (pasas, „Sodra“, privalomasis sveikatos draudimas ir kt.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asmenų gavusių pagalbą skaičius; • Renginių skaičius; 	<ul style="list-style-type: none"> • Seniūnijos (seniūnai, socialiniai darbuotojai); • Policijos komisariato migracijos padalinys; • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; • Asmens sveikatos priežiūros įstaigos; • Vaiko teisių apsaugos skyrius; • VŠĮ „Edukacija kitaip“.
	Priklausomybės ligų gydymas – tai medicinos ir psychosocialinių priemonių, skirtų psichoaktyvių medžiagų vartojimo nutraukimui arba sumažinimui bei bendros paciento sveikatos būklės pagerinimui, visuma. Ekspertai gydymą nuo priklausomybės ligų skiria į dvi kategorijas: gydymą be vaistų ir gydymą vaistais. Gydymas be vaistų – tai įvairios psychosocialinės programos, teikiamos profesionalų.	<p>3.3. Gydytojo psichiatro pirminės konsultacijos dėl gydymo taktilkos parinkimo;</p> <p>3.4. Specializuota medicininė pagalba (detoksikacija,</p>	Yra sukurta nemažai priklausomybės gydymo metodų, tačiau specialistai pripažista, kad nėra vienintelio veiksmingiausio gydymo metodo. Kiekvienam pacientui, priklausomai nuo jo poreikių, būklės, veiksmingu gali būti skirtinges	

metodas. Programoje, siekiant suteikti kompleksinę pagalbą priklausomiems asmenims, vadovaujamas pagrindiniams sėkmindo gydymo principais:	gydymas ilgalaikio poveikio medikamentais Priklausomybių ligų centre, trumpalaikė ir ilgalaikė psichosocialinė rehabilitacija	gydymas ilgalaikio poveikio medikamentais Priklausomybių ligų centre, trumpalaikė ir ilgalaikė psichosocialinė rehabilitacija

4 Uždavinys. Rinkti, kaupti, sisteminti duomenis apie sergamumą ir ligotumą priklausomybės ligomis, vykdomas prevencijos priemones savivaldybės teritorijoje

<p>Statistika rodo, kad su alkoholiu susijęs mirtinumas išlieka vienas didžiausių ir Europos instituto tyrimų amžiaus duomenimis, apie 10 proc. darbingo amžiaus Lietuvos vyrų mirčių yra tiesiogiai susijusios su alkoholio vartojimu (alkoholine kardiomiopatija, apsinuodijimais alkoholiu, su alkoholiu susijusiomis kepenų ligomis ir alkoholinėmis psichozėmis). Su alkoholio vartojimu tiesiogiai susijusios mirties priežastys ir dažnai su besaikiu girtavimu susijusios smurtinės mirrys (savivžudybės, nužudymai) lemia beveik pusę (46 proc.) darbingo amžiaus Lietuvos vyrų mirčių. Informacija apie priklausomybės ligų paplitimą savivaldybės teritorijoje yra ne visada tikslai, dažnai bendro pobūdžio ir sunkiai atnaujinama, todėl tikslinga siekti rinkti, kaupti ir analizuoti individualiai statistinius duomenis, aktualius savivaldybei.</p>	<p>4.1. Informacijos, duomenų apie sergamumą, ligotumą priklausomybės ligomis savivaldybės teritorijoje rinkimas, kaupimas ir apdorojimas;</p> <p>4.2. Informacijos apie Programos vykdymą rinkimas, kaupimas, apdorojimas ir ataskaitos pateikimas.</p> <p>Siekiant sėkmingesnį ir veiksmingą ligų paplitimo mažinimą, tikslina sukurti „Reabilitacijos-reintegracijos“ sistemą, t. y. asmuo, sergantis priklausomybės ligomis, pakliuvęs į gydymo istaiga, po gydymo periodo iš karto galėtų būti nukreiptas į vieną iš reabilitacijos bendruomenių, po reabilitacijos etapo toliau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Surinktų sveikatos stebėsenos rodiklių, susijusią su priklausomybės ligomis, skaičius; • Surinktų sveikatos stebėsenos rodiklių, susijusią su Programos vykdymu, skaičius; • Tarybai, visuomenei pateiktu ataskaitų ir siūlymų skaičius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono savivaldybės visuomenės biuras; • Savivaldybės gydytojas
--	---	--	--

5 Uždavinys. Programos dalyvių reintegracija į visuomenę ir darbo rinką

<p>Siekiant sėkmingesnį ir veiksmingą ligų paplitimo mažinimą, tikslina sukurti „Reabilitacijos-reintegracijos“ sistemą, t. y. asmuo, sergantis priklausomybės ligomis, pakliuvęs į gydymo istaiga, po gydymo periodo iš karto galėtų būti nukreiptas į vieną iš reabilitacijos bendruomenių, po reabilitacijos etapo toliau</p>	<p>5.1. Nukreipimas į reabilitacines bendruomenes;</p> <p>5.2. Sėkmingesnai baigus reabilitaciją, tolesnis reintegracijos paslaugų teikimas ir laikino gyvenamojo ploto suteikimas;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Išidarbinusiuju skaičius; • Dalyvų skaičius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; • VŠĮ „Edukacija kitaip“, Krizių centras; • Darbo birža; • Seniūnijos,
--	---	---	--

gautų reintegracijai skirtas atitinkamas paslaugas, kurios reikalingos integruojantį visuomenę.	5.3. Nuolatinis, kasdienis ryšio palaikymas, stebėjimas, ataskaitos;
	5.4. Motyvacija dirbtij, kvalifikacijos suteikimas;
	5.5. Darbdavių skatinimas per darbo biržas, užimtumo programas;
	5.6. Darbas su šeimomis;
	5.7. Atkryčio atpažinimas ir gydymo atnaujinimas.

Nuorašas tikras